

Juuri nyljetty ilveksen (*Lynx canadensis*) nahka tyytyväisen metsästäjän käsissä.

Alaskan talvijahti tarjoaa unohtumattomia elämyksiä

Lumikenttien kutsu

Talvinen Alaska tarjoaa metsästäjälle hienot puitteet. Saalista riittää, ja kokemukset ovat vailla vertaa.

Kun Lapin erämaat on kierretty jalan, suksin ja moottorikelkoin, Ruotsin Kebnekaise, Kungsleden ja Storfjället valloitettu ja Norjankin tuntureihin tutustuttu, tulee vaellusseikkailua etsivälle vastaan lopulta kysymys: mitä seuraavaksi?

Mielessäni alkoi vuodenvaihteessa soida *Lumikenttien kutsu*, tunnusmelodia **Jack Londonin** romaaniin perustuvasta TV-sarjasta, jonka kaltaiseni keskikäiset suomalaiset muistavat 1970-luvulta. *Maantielle vaan, tahdon tuntemattomaan. Sieltä kultaa löytää saan, näin kerrottiin. Tielle vaan, joukkoon ensimmäisien, alle tuulten jäisien, taas painuttiin.*

Vaelluksen lisäksi olen tällä kertaa kiinnostunut metsästysmahdollisuuksista, joita talvinen Pohjois-Amerikka tarjoaa predator hunt - eli petometsästysmuodossa.

Seikkailu alkaa Alaskan rajaseuduilla

Tuumasta toimeen - helmikuun lopulla Delta Airin lentokone laskeutuu Anchoragen lentokentälle ja seikkailuni alkaa Alaskassa, yhdessä maailman viimeisistä rajaseuduista.

Vaellustoverini, ammattimetsästäjänä ja oppaana toimiva **Steven**, on kentällä vastassa, ja hän on huolehtinut matkan käytännön järjestelyistä. Matkaan liittyy myös valokuvaaja **Joe**, liikejuristin työt Alaskan rentoon ilmapiiriin vaihtanut nykyinen puuseppä.

Jo samana päivänä käymme paikallisessa Fish and Game -liikkeessä ostamassa tarvitsemani 300 dollarin hintaisen ulkomaalaisen metsästysluvan (non-resident-alien hunting license) ja mahdolliseen saaliiseen kiinnitettävät lupa-tagit.

Kelkat, polttoaineet, reet, ruuat...

Yhdentoista tunnin aikaerosta johtuen nukun yöni huonosti. Aloitamme pakkaamaan kuorma-auton kokoisen pick-upin perässä olevaa vielä valtavamman kokoista peräkärryä – sinne tulevat muun muassa kolme moottorikelkkaa, kymmeniä gallonia polttoainetta, kaksi isoa lasikuiturekeä, laatikoittain ruokaa, telttasäkki, makuupusseja ja –alustoja, kamiina, aseita, suksia, lumikenkiä, varakenkiä ja -vaatteita sekä satelliittipuhelin.

Ajamme raskaine lasteinemme

vajaat 200 mailia kohti pohjoisessa kajastavaa Alaskan vuorijonoa. Tien päässä siirrämme tavarat kelkkojen perään kytke-miimme rekiin ja sidomme kaiken kiinni parhaamme mukaan.

Pick-upin lavalle jää vielä epämääräinen kasa ylimääräistä roinaa, mutta arvelemme, että reilun viikon näilläkin varusteilla erämaassa selvitään, olisivatpa olosuhteet minkälaiset tahansa.

Talvi on ollut Alaskassa lau-

tit valokuvaaja Joelle, soitamme suksilla varustetun pienkoneen noutamaan hänet varusteineen joen jäältä. Paikallisen majatalon poika hinaisi kelkan myöhemmin automme luokse.

Jäämme vastahakoisesti majataloon yöksi, ja aamulla vielä pimeässä jatkamme matkaa kahdestaan Stevenin kanssa. Reitti on hyvin merkitty, koska koiravaljakkokilpailu alkaisi tulevana viikonloppuna. Tuo 1000 mai-

Riekot ovat suomalaisia serkkujaan kesympiä, ne päästävät lähestymään 10-20 metrin päähän.

ha, ja pysyvä lumi tuli rannikolle vasta joulun tienoilla. Pienessä tihkusateessa raitomme ajaa Yentna-joen jäälle ja alamme noudatella Iditarod-koiravaljakkoreittiä reilun sadan mailin päähän, jossa siirtyisimme Iron Dog -trailille puolensadan mailin matkalle ja lopuksi vielä puskisimme reilut kymmenen mailia umpihankeeseen Southfork-joen varressa olevalle Stevenin suurriistan metsästyksessä käyttämälleen hirsikämpälle.

Moottorikelkka alkoi piiputtaa

Parinkymmenen mailin päässä kelkkani alkaa piiputtaa, ja lopulta paikallistamme vian maastossa korjauskelvottomaksi.

Joudumme jättämään hyvä-

lia pitkä, maailman kovimmaksi vuotuiseksi urheilukilpailuksi mainittu koiravaljakkokisa kulkee halki Alaskan erämaan Anchoragesta Nomeen, länsirannikon pieneen inuit-kylään.

Pian me ohitamme Mount McKinleyn, Amerikan manteleen korkeimman vuoren, melko kaukaa tosin, ja maisemat ovat yhä majesteettisempia. Alavilla mailla jokilaaksoissa kasvaa mustakuusia ja haapoja, muuten vuorten rinteet ja ylätasangot ovat puuttomia, vain pienten pensaiden sieltä täältä kirjavoit-tamia.

Aselaki on löysä, lupia ei kysellä

Paikallisilla on erämaassa ase aina käsillä. ▶

Niinpä Alaskan aselaki on löysä jopa amerikkalaisittain: mitään lupia ei tarvita eikä kysellä ja ai-noastaan liittovaltion rakennuksiin ei saa mennä aseistautuneena. Metsästys on sen sijaan säädeltyä ja kestäväällä pohjalla, kaikilla lajeilla on tietyt ansa- ja muut metsästysaikansa. Itsepuolustukseksi saa petoeläimen ampua aina, oikeastaan viranomaiset eivät edes pidä ilman asetta erämaahan lähtijöistä, vaikka ei se olekaan kiellettyä. Jos kuitenkin ampuu karhun itsepuolustukseksi ilman metsästyslupaa, karhu kuuluu valtiolle. Meillä on aseina mukana 6.5 Creedmore, 308 sekä Smith&Wesson revolveri .22 kaliberisena.

Tulviva joki pysäytti matkanteon

Jatkamme ajoa pimeään saakka, tavoitteena on päästä kämpälle yöksi. Monien kommellusten jälkeen saavumme kelmeässä kuunvalossa Southfork-joelle, josta olisi enää helppo kymmenen mailin matka perille. Joki kuitenkin tul-

vii ja kelkoilla on mahdotonta mennä jäälle varsinkin pimeässä ja väsyneenä. Pystytämme tel-tan ja majoitumme siihen yöksi. Lämmityslaitteena meillä on propaanikamina, mutta alla oleva lumi hohkaa jatkuvaa kylmyyttä. Joudumme lopulta olemaan teltassa kaksi yötä, kunnes yli 30 asteen pakkanen (-20 Fahrenheit) jäädyttää joen uudelleen. Tuolla joenvarressa opin, että Alas-kassa käytetty vessapaperi tulee polttaa siis- teyden vuoksi!

Ahma tähtäimeen - jää särkyy alla

Joen jäätymistä odotellessa ko- keilemme ilveksen houkuttelua jäniksen tuskanhuudoilla. Noin sataa erilaista houkutteluääntä toistava nauhuri viedään ampujasta noin 100 metrin päähän tuulen yläpuolelle. Kun asettelemme nauhuriin uusia pattereita Steven huomaa ah-

man juoksevan joen vastaran- nalla. Juoksen aseelle, lataan ja otan ampuma-asennon maaten. Huonoksi onnekseni allani oleva jää särkyy, putoan metriseen kohvajääkuoppaan loukaten hieman kättäni. Sanomattakin on selvää, että ahma ei sitä ryttinää kauan ihmettele vaan loikkii tiehensä. Onneksi en siinä vaiheessa tiennyt miten harvinaisen tilaisuuden olin juuri tuhrinut, kaikki eivät pääse Alaskassakaan yrittämään ahmoja. Illalla kuulemme joen alajuoksulta suden ulvontaa ja vastaamme siihen nauhurin lievästi särähtävällä ulvonnalla. Keskustelemme susien kanssa pimeään saakka; näkyviin niitä emme kuitenkaan valitettavasti saa, vaikka olen pedannut itseleni mitä parhaan ampumapaikan joenpenkalle. Susien ulvonta jatkuu aamulla hieman ylempää vuoren rin-

teeltä, ja koska kuulemme myös pentujen haukahtelua ja rähinää, arvelee Steven välimatkaksemme vain mailin verran.

Saaliiksi saatiin muutamia riekkoja

Pakkanen pysyttelee loppumatkan -35 Celsius-asteessa päivälä tosin jo huomattavasti lämmeten, olemmehan edelleen Helsinkiä etelämpänä. Kelkkailemme, kävelemme lumikengillä ja tutustumme maastoon melko laajalla alueella Southfork-joen laaksossa. Välillä piipahdamme myös seuraavassa jokilaaksossa ylittäen vuoristoylängön moottorikelkoilla. Ahmoja on ollut liikkeellä runsaasti, ja satunnainen riekonpyyntimme on aiottua vaikeampaa petojen ajeltua riekkoja pois vakituksilta ruokamailtaan. Saamme kuitenkin joitain lintuja saaliiksi monipuolistamaan ruokavaliotamme. Minä ammun kiväärillä ja Steven revolverilla, ja hän vieläpä osuen melkein joka kerta! Riekot tosin ovat suomalaisia serkkujaan kesym-

piä, ne päästävät lähestymään 10-20 metrin päähän. Vuorilla on myös kiirunoita ja huipuilla vuorilampaita, noita jättisarvisia metsästäjien himoitsemia saaliseläimiä. Pieni talo preerialla –tyylises- sä mökissä nukumme makoisia unia. Mikä parasta, Steven nukkuu täysin äänettömästi, jostain syystä hänellä on kyllä korvatulpat korvissaan.

Ilveksen kaato sujuu helposti

Eräänä iltana laitamme nauhurilta soimaan jäniksen tuskanparahduksia joen jäälle kämpän lähelle. Itse kiipeämme lumikengillä rannalla olevan korkean kukkulan päälle. Tällä kertaa ehdimme soittaa nauhuria vain kahdeksan minuuttia, kun joen yli astelee kookas ilves suoraviivaisesti kohti ääntä. Jännityksestä johtuen tilanteen videointi unohtuu; onneksi kaato on helppo, vaikka ensin ammun yli suuresta kulmasta johtuen. Saaliskuvia otamme tuoreeltaan kaadolta ja myöhemmin nahkasta sitäkin enemmän.

Alaskassa ilves yleensä nyljetään tuppeen, haluan kuitenkin eurooppalaisen auki nyljetyn nahkan.

Kelkka ylikuumeni, suksikone paikalle

Aika kuluu kuin siivillä sään pysytellessä aurinkoisena. Tietysti matalapaine iskee juuri silloin kun minun pitäisi lentää pienkoneella takaisin Anchorageen, niinpä joudumme lähtemään pitkälle paluumatkalle kelkoilla. Alun perin Stevenin piti viettää Southforkissa vielä joitain päiviä mökkiään kunnostaen. Paluumatka sujuu aluksi hyvin, kunnes toinen kelkka alkaa ylikuumentua. Joudumme jäädyttämään moottoria tuon tuostakin, ja kun vielä rekemme irtoavat kelkasta ja syöksyvät holtittomasti eräässä laskussa pitkin metsiä - löytämäni komeat karibun sarvet säilyvät onneksi kuorman päällimmäisinä ehjinä -, päätämme soittaa suksikoneen hakemaan minua läheiseltä Finger-järveltä. Sää on parantunut päivän aikana, ja olen jo parin tunnin

Sudet harventavat hirvi- ja karibukantoja

Luonnon karuuteen nähden eläinkunta on Alaskan sisämaassa hämmästyttävän runsas. Kuukkelit, korpit, harakat, riekot ja erilaiset tiaiset ovat tavallisia. Välillä näkyy valkopäämerikotkia ja niiden valtavia pesiä rantahaavikossa; myös tikat ja pöllöt ilmoittelevat itsestään. Oravia, lumikenkäjäniksiä ja kettuja sekä niiden jälkiä näkyy tämän tästä. Alaskanilves, ahma ja susi pitävät tasapainossa hirvi- ja karibukantaa. Jokien vedet ovat pääosin juomakelvottomia johtuen runsaasta majavakannasta, myös saukonjälkiä näkyy. Grizzlykarhut sekä mustakarhut nukkuvat vielä talviuntaan, niinpä ruokien käsittelyssä saatamme olla huolettomia verrattuna kesäaikaan. Susia halutaan vähentää niiden hirvi- ja karibukantoihin kohdistaman harvennuksen vuoksi. Vaikka hirvisonni painaa jopa 700-800 kiloa, tuhoaa iso susilauma yhden talven aikana hirvikannan paikallisesti. Näimme useita hirviä, myös yllättävän korkealla vuorten rinteillä. Kaikissa joissa on runsas lohi-, taimen-, hauki- ja harjuskanta, ylänkövesissä on myös rautua.

Ilveksen kaato on helppo, vaikka ensin ammun yli suuresta kulmasta johtuen.

Matka maksaa noin 5000 euroa

Runsaan viikon mittainen metsästysmatka Alastaan maksaa oma-toimisesti ja ajoissa järjestettynä noin 5000 euroa lentoineen Suomesta kahden rekisteröidyn oppaan kanssa. Vaikka osallistujia olisi useampia, hinta ei merkittävästi halpene.

Perillä hintaan kuuluvat autot, kelkat, bensat, ruoat, aseet ja panokset (omatkin aseet tietysti voi ottaa mukaan), kämpä- tai telttamajoitus, pienkonekuljetukset sovitaan erikseen.

Talvijahtiin edellytetään aiempaa kelkkailukokemusta, hiihtotaitoa sekä riittävää fyysistä ja psyykkistä kuntoa.

Mikäli kielitaito ei riitä omatoimimatkailuun, suomalaisen tai pohjoismaalaisen matkanjärjestäjän käyttö on myös mahdollista.

kuluttua ilmassa matkalla kohti maailman vilkkainta vesikone-satamaa Anchoragea. Steven on sopinut vaimonsa kanssa, että käyn heillä suihkussa ja syömässä ennen lentoni lähtöä.

Kun hyppään taksiin ja ajamme kohti Stevenin kotitaloa, pysähdyn matkalla läheiselle hotellille virvokkeelle. Kukaan ei kiinnitä minuun huomiota, vaikk

ka lumipukuisena, parrakkaana ja raskaine kantamuksinani olen lievästi ilmaisten biisoninmetsästäjän näköinen - ja varmaan myös tuoksuinen.

Talvinen Alaska täytti odotukset

Kun aamuyöllä matka alkaa kohti Salt Lake Cityä, Minneapolis-

ta, Amsterdamia ja lopulta Helsinkiä, en voisi olla matkaani tyytyväisempi. Talvinen Alaskasta täytti kaikki odotukseni, ja matkalla oli juuri sopivasti vastuksia ollakseen ikimuistoinen.

Mitään pahempaa ei retkellä sattunut, Steven tosin loukkasi uudelleen aiemmin kelkkaillessa murtuneen kylkiluunsa ja minä hieman kämmentäni pudottuani kohvajäihin.

Maisemat ja luonto olivat mykistäviä, ihmiset sen sijaan sydämellisiä ja puheliaita.

Ostellessani tuliaisista vai-molle, lapsille ja lapsenlapsille *Lumikenttien kutsu* soi jälleen mielessäni, mutta nyt toisenlaisella säkeistöllä kuin aiemmin: *Kaipaani kotiin, luo rakkaiden. Löydän kultaa, teen sormuksen. Jos saavun kotiin, pois lähtee en.* Sormusta ei minun ukkomiehenä tarvitse enää tehdä, Alaskan agaattiriipuksen ostaminen vai-molle riittää.

Ja kyllä minä vielä poiskin lähdän. Stevenin kanssa olemme jo alustavasti sopineet ensi vuoden retken ajankohdasta. ■

Ari Mikkilä

Ari Mikkilä

Jutun kirjoittaja Ari Mikkilä, 55, on Pohjois-Suomessa syntynyt ja kasvanut metsänhoitaja. Hän työskentelee ja asuu perheineen Etelä-Karjalassa, mutta on kesäisin ja syksyisin osa-aikainen lappilainen.

Työurastaan Mikkilä on viettänyt 16 vuotta ulkomail-la: 1980-luvulla Sudanissa YK:n pakolaiskomissariaatin tehtävissä, 1990- ja 2000-luvuilla Indonesiassa kehitysaputehtävissä Borneolla sekä myöhemmin pitkään plantaasihankkeen johtajana, Australiassa metsäalan konsulttina ja viimeksi Kiinassa plantaasihankkeen johtajana.

Vapaa-aikoinaan Mikkilä mieluiten puuhastelee metsäpalstoillaan Inarin Juutuanvaarassa tai Saimaan Etelä-Pihlajavedellä. Syksyt kuluvat kiinteästi metsästyksen parissa Pohjois- ja Itä-Suomessa. Kanaintujahti seisovalla kanakoiralla tai pystykorvalla on mieluisin pyyntimuoto. Kalastusta kotoisten vesien lisäksi on kokeiltu Norjassa, Ruotsissa, Kanadassa, Indonesiassa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa. Nytkin myös metsästys ulkomailla on alkanut kiinnostaa - Ruotsin latvalintujahtit, Viron metsäauris- ja villisikajahdit, eteläisen Afrikan antiloopit sekä nyt uusimpana Alaskan talvinen petopyynti.

Myös vaellus kävellen tai suksilla, joskus myös moottorikelkalla, on lähellä sydäntä. Mieluisiin harrastuksiin kuuluu myös marjastus, varsinkin hillojen poiminta Lapissa ja mustikoiden sekä sienien keruu Saimaan saarista.

